

Aktivace komplementu

Klasická cesta aktivace komplementu

 Podrobnější informace naleznete na stránce [Klasická cesta aktivace komplementu](#).

Klasická cesta aktivace komplementu je vývojově mladší, než cesta alternativní.

Zahájena na površích, kde jsou navázány **protilátky** (hl. IgG, IgM). Vazbou na povrch (např. bakterie) se změní konformace protilátkové molekuly → odhalí se vazebné místo pro **C1**. Začíná navázáním **C1q** na **Fc** fragment imunoglobulinu. **C1** (= C1q + x C1r + 2x C1s) po vazbě na protilátku rovněž změní tvar a nabude proteolytické aktivity → začne štěpit **C4** a **C2**. **C4b** a **C2a** se naváží na povrch napadeného mikroorganismu → vytvoří **klasickou C3-konvertázu** → štěpí hodně C3 na C3a a C3b. Poté se vytváří další enzym – **klasická C5-konvertáza (C4bC3bC2a)** → štěpí C5 na **C5a** a **C5b**.

Klasickou cestu mohou zahájit i **pentraxiny**: CRP, sérový amyloid P (reaktanty akutní fáze).

Terminální (lytická) fáze komplementové kaskády

C5b tvoří komplex s dalšími složkami – **C6, C7, C8**. Tento komplex se zanoří do povrchu lipidové membrány atakované buňky a připojí se k němu do kruhu **13-18 molekul C9**. V membráně vzniknou **póry** – unikají cytoplazmatické komponenty, poruší se osmotická rovnováha, buňky mohou lyzovat.

Většina mikroorganismů **odolná** (ochrana BS).

Alternativní cesta aktivace komplementu

 Podrobnější informace naleznete na stránce [Alternativní cesta aktivace komplementu](#).

Alternativní cesta aktivace komplementu je neadaptivní, nespecifická imunitní reakce, která začíná u C3 přímým kontaktem s chemickými látkami, *endotoxiny*, ve stěnách bakterií apod. Je starší než klasická aktivace.

Klíčová složka komplementu (**C3**) se s nízkou frekvencí samovolně štěpí na větší fragment **C3b** a menší **C3a**. Ve vzniklém C3b se odhalí reaktivní cyklická **thioesterová skupina**, která rychle reaguje s hydroxy- a aminoskupinami v blízkém okolí. Pokud tyto skupiny leží na povrchu buněk organismu vlastních nebo na mikroorganismu, naváže se C3b kovalentně. Většinou thioesterová skupina reaguje s vodou, čímž se inaktivuje. C3b je inaktivována **faktorem H** a **I**.

C3b navázaná na povrch částice zahájí kaskádu dalších reakcí. Připojí se sérový protein **faktor B**. Ten je štěpen sérovou proteázou zvanou **faktor D** (závislý na přítomnosti iontů hořčíku) na **Ba** a **Bb**. Komplex C3bBb je stabilizován **faktorem P** (properdin). Působí jako **alternativní C3-konvertáza**. Štěpí velmi účinně C3 na C3a a C3b.

Vzniklé fragmenty **C3b** se kovalentně zachycují na povrchu kolem enzymově aktivního komplexu – slouží jako významné **opsoniny**. Z některých vznikají další C3-konvertázy (mnohonásobné zesilování původního podnětu). **C3a** působí chemotakticky na fagocyty. Z některých molekul C3-konvertázy vznikají složitější komplexy C3bBbC3b (odlišná enzymatická aktivita). Štěpí C5 na C5b a menší C5a (silné chemotaktické účinky). **C3bBbC3b** (resp. C3bBb) = **alternativní C5-konvertáza**.

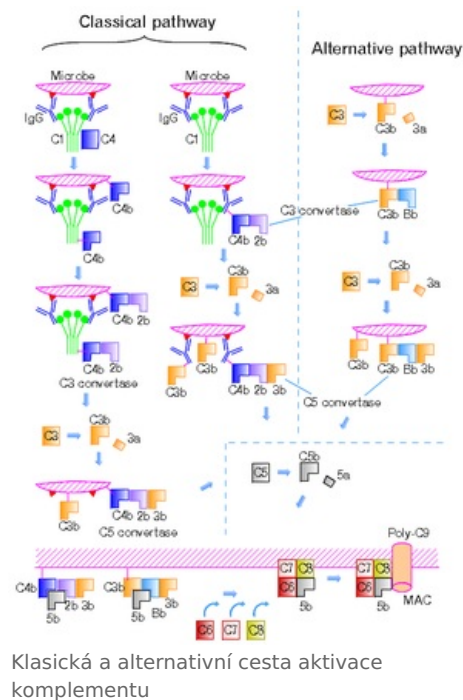
Vznikem C5b začíná **terminální (lytická) fáze** komplementové kaskády společná pro obě cesty.

 Tyto děje iniciovány spontánním, nespecifickým způsobem. Může se dít jak na povrchu cizorodých částic (užitečné), tak na povrchu vlastních buněk (sebepoškození).

Na povrchu vlastních buněk proto několik **ochranných regulačních proteinů** (plazmatické a membránové inhibitory) – brání rozvoji kaskády. Nejdůležitějším je **faktor H** a **faktor I**.

Dále viz odstavec Terminální (lytická) fáze komplementové kaskády.

Lektinová cesta aktivace komplementu

 Podrobnější informace naleznete na stránce [Lektinová cesta aktivace komplementu](#).

Lektinová cesta aktivace komplementu:

Iniciována sérovým lektinem **MBL** (lektin vázající manózu). MBL se váže na sacharidové struktury povrchů některých mikrobů přímo (nezávisle na protilátkách). Jeho struktura a funkce je podobná C1 – po vazbě na mikrobiální povrch štěpí C4 a C2.

Dále viz odstavec Terminální (lytická) fáze komplementové kaskády.

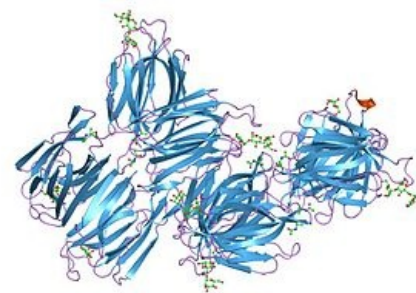
Odkazy

Použitá literatura

- HOŘEJŠÍ, Václav a Jiřina BARTŮŇKOVÁ. *Základy imunologie*. 3. vydání. Praha : Triton, 2008. s. 280. ISBN 80-7254-686-4.

Související články

- Komplement
- Deficit lektinu vázajícího manózu | Lektiny

Lektin vázající manózu